

TIMPUL

ANUNCIERILE
 TOATA ROMANIA
 L n. 47
 24
 12
IN STRAINATATE
 60
ARTICOLI SI RECLAME:
 Artiere petit, pagina IV, 30 bani
 1, 80 bani, pe pag. II, 2 lei noi
 reclame 2 lei noi linia.
 in capitala 10 bani.

ANUNCIURI:
 Se primiso in strainatate: La D-nii Hausenstein & Vogler in Vienna, Wallerstrasse 100, A. Oppel in Vienna, Stubenbastei 2; Rudolf Mosse in Vienna, Seilerstätte 2; Philipp Lob in Vienna, Eschenbachgasse 11; L. Lang & Comp. in Pesta, Havaas-Lajtha & Comp. in Paris, C. Adam & Comp. Rue Dronot 2 Paris; Bug. Moscow, 138-140, Fleet Street London
 Scrisorile nefrancaute nu se primesc.
 Articolele nepublicate se vor arde.
 Un numar in Districte 15 bani.

ESTE IN TOATE ZILELE DE LUCRU.

Biourul Redactiei si Administratiei: Palatul "Dacia".

Bucuresti, 2 noembrie.

99 1/2	99 1/2
98 1/2	98 1/2
91 1/2	91 1/2
84 1/2	84 1/2
96	95 1/2
188	—
190	—
74	—
34	—
99 50	—
25 07 1/2	—
122 3/4	—

Cursul de Viena, 14 noembrie

Renta ungară in aur	62 21
Bonuri e tesaur ung, I emis.	111 75
„ „ II	73 50
Impru - tul austr, in hârtie	80 80
„ „ argint	82 20
Renta austriacă in aur	71 40
Loze din 1866	112 —
Actiunile băncii naționale	739 —
„ austr. de credit	228 80
„ ungară	206 75
Argint	100 —
Ducatul	5 59
Napoleonul	9 87 1/2
100 mărci germane	57 90

Cursul de Berlin, 14 noembrie

Actiunile Căilor ferate române	34 7/8
Obligatiunile române 60/8	82 25
Prioritățile C. fer. rom. 80/8	87 —
Imprumutul Oppenheim	101 50
Napoleonul	16 20
Viena, termen lung	—
Paris „ scurt	81 —

Calendarul zilei

Sâmbătă, 4 noembrie.

Patronul zilei: Cuv. Ioanichie

Răsăritul soarelui: 6 ore 57 min.

Apusul soarelui: 4 ore 32 min.

Fazele lunii: prim cuart

PLECAREA TRENURILOR

Bucuresti—Suceava		Suceava—Bucuresti		Bucuresti—Giurgiu	
Bucuresti	8.15 n 10. —	Suceava	5.11 d 6.46 d	Bucuresti	9.15 d 6.05 n
Ploesti	9.50 n 12.00	Roman	8.45 d 12.30 d	Giurgiu, sosire	11.35 d 8.27 n
Braila	1.53 n 5.45	Tecuci	12.30 n 5.10 d	Giurgiu—Bucuresti	
Tecuci	4.38 n 11.0 d	Braila	3.08 n 8.10 n	Giurgiu	7.26 d 4.55 x
Roman	9.05 d 4.45 d	Ploesti	7.12 d 2.45	Bucuresti, sosire	9.48 d 7.17 x
Suceava, sosire	12.03 d 9.55 n	Bucuresti, sosire	8.30 d 4.30	Galati—Barboși	
Bucuresti—Verclorova		Verclorova—Bucuresti		Galati—Barboși	
Bucuresti	7.40 d 10.40 d	Verclorova	11.25 6.—	Galati	1.20 n 8.15 d 7.30 n
Pitești	10.13 d 3.— d	Craiova	3.— 6.30	Barboși, sosire	1.55 n 9.— d 8.05 n
Slatina	12.31 d 6.30 n	Slatina	4.45 9.30	Barboși—Galati	
Craiova	3.20 d 3.15 d	Pitești	7.03 1.08	Barboși	2.55 n 6.25 n 7. n
Verclorova, sosire	6.— n 6. n	Bucuresti, sosire	9.20 d 5.30	Galati, sosire	3.30 n 7.— 8.n. 25n

PEȘI TELEGRAFICE

ROMANIA
 (Agenția Havas)
 (15 noem. — 9 ore dimi.)
 Bombay 14 noembrie.
 Impotriva autorităților turcești în ținutul Neged din A.
 Viena 14 noembrie.
 Șovalof s'a întors la Pesta.
 pleacă iar la Londra.
 Londra, 14 noembrie.
 Ang Post vestește că generalul a primit ordinul să se ducă la

BUCUREȘTI

București, 3 (15) noembrie.
 „Românul” în numărul său octombrie consacra articolul fond chestiunii agricole, conde căderea agriculturii în țară și cercetând motivele care ea provine din lipsa de muncă.
 cercetează cauzele pentru a imputat intru atât numărul și mijloacele pentru înmărea rului.
 trebuie să ăi lăsam cuvântul. a nu strica ceva din laboratoriu al autorului; vom șterge, suprimând numai ce este și ce este o repetițiune :
 luza de căpetenie, zice „Ro- a dispărerei și degenerării este suprimarea înțeleptelor protectorate ce există chiar în domeniul organic, și mai cu în măsurile atât de adânc luate de Vodă Stirbey. elementul organic statornic, dreptul de pășune al vitelor și pe toate moșiile, și par și monastirești, cum erau aplicarea acestui principiu, Stirbey, consultând d'a dreptății, hotărî pentru dreptul o plată maximum, peste care, ce e drept, minimă, dacă înșelăm 60 de parale de vită dar rezultatele fură imense, binele și înăvțirea țării în și pentru ridicarea popo- lor agricole în particular.
 urmă se desființă regulamen- ganic, și foarte bine se făcu; desființară și înțeleptele măsuri de Vodă Stirbey, fără a ne nimic în locul lor.
 dată învoielile lăstate libere și pășunatului, cultivatorii cei și mai cu osebire arendașii lui, profitară de trebuința ab- de pășune ce o aveau locui- spre a le stoarce învoielii rui- re.

pentru anii viitori, să rămăsan anul acesta în cea mai mare parte necultivate.
 „Din fericire statul este în Romă- nia cel mai mare proprietar rural; domeniile lui sunt imense; nu are decât să înceapă prin a aplica pe domeniile sale măsurile protectorate și înăvțitoare, prin care Vodă Stirbey a rădicat agricultura și creștea vitelor în toată țara, și îndată binele se va simți pretutindeni.
 „Apelăm la inițiativa domnilor miniștri, atât de absorbiți în ces- tiuni exclusivamente politice, ape- lăm la dd. deputați, la dd. senatori și la înțelepciunea tuturor proprie- tarilor, și ăi conjurăm să se cona- cre la grabnica rezolvare a acestei grave chestiuni economice.
 — Inșiși proprietarii, în interesul general, în interesul lor propiu, să admită, să ceară chiar a se pune peste toată țara interzicerea legală de a se lua ca plată pentru pășu- nat o sumă mai mare decât un maximum hotărît prin'o lega.*
 Iată dar teoriile economice pro- poveduite de singurul organ serios al partidului la putere; ăi vom exa- mina, și vom arăta care este viito- rul ce se pregătește prin acest sis- tem pentru proprietăți, acestei tem- meli a vericărul stat orgonizat a- ceastă chezăgie de ordine și izvor de bogăție națională.
 Autorul articolului de sigur nu este proprietar, și în or-ce caz nu cunoaște nimic din cele ce privesc agricultura.
 Cu 50 ani în urmă România, și mai ales Moldova, hrănea cirezii mari de boi, și creșterea vitelor de muncă era poate ramura principală a es- ploatațiunii agricole. Acest fapt era foarte natural și găsim pretutindeni unde brațele sunt puține, câmpiile întinse, și prin urmare pământul ieftin.
 Cu cât lucrarea pământului a mers lăundose, cu cât agricultura lua mai mare dezvoltare, cu atât se impu- țina întinderea pământului nearat, cu atât creștea chiria pășunelor și prin urmare cu stăt scădea și nu- mărul vitelor ce se creșteau de spe- culă.
 Acest fenomen asemenea îl găsim pretutindine unde înflorește agricul- tura, ast-fel în cât în Belgia și în Anglia boul a dispărut ca vită de muncă, ne mai crescânduse de cât ca vită de hrană; asemenea în Franța și Germania; calul a înlocuit boul, și ultimul curent al propășirii în a- gricultură este înlocuirea vitei prin mijloacele mecanice.
 Prin urmare din aceste rezultă că autorul articolului nu are cea mai mică cunoștință despre condi- țiunile economice ale agriculturii, când atribuie scăderea vitelor unor

motive ce nu au nimic a căuta în chestiune.
 Măsurile decretate de Prințul Ști- bey erau în adevăr înțelepte, pre- cum cu mirare vedem ca o mărtu- riște „Românul” care odinioare nu avea dastule epetete la dispozițiunea sa pentru a insulta pe acest bărbat care s'a ilustrat prin înțeleapta sa administrare. Inșă suprimarea lor era o urmare neapărată a legii ru- rale din 1864. Acele măsuri puteau să fie bune și legitime atunci când proprietatea pământului era imper- fectă, când pe fie care moșie erau, ca se zicem așa, câte doi proprie- tari având drepturi și îndatoriri re- ciproce determinate în mod arbitrar de legiutor. Ele ar fi o ilegalitate și un anacronism astăzi, când par- tea fie căruia este bine despărțită, și când fie care este stăpân deplin pe partea sa, fără alte îndatoriri de cât acele ce decurg din esența chiar a proprietății sau din buna învoială.
 Măsurile de îndreptare ce auto- rul articolului are tristul curaj de a le propune, sunt din categoria a- celor aiurări comuniste, condamnate astăzi nefolositoare, ca vătămătoare de toți economiștii cei mai distinși, fără osebire de opiniuni politice. Ele ne aduc aminte acele vestite „ate- liers naționali” instituite la Paris în 1848 de demagogul-socialist, Louis Blanc, căzute după puține septă- mâni, sub poveră ridicolului și ră- sului Franței și al Europei.
 Tot asemenea, teoriile de econo- mie socială ale Românilor, nu ar trebui să ne facă și pe noi de cât a suride, dacă ar fi numai produ- sul creșterii unui individ izolat; din nefericire nu le putem privi astfel. Publicate în capul organului celui mai fidel al guvernului, ele ne des- vëluesc vederile bărbaților de la pu- tere în privința proprietății. Ata- curile suspendate o bucată de vreme reincep; vërful urechei de lup să ză- rește iarăși sub pielea de miel. Domnul ministru de interne a in- cercat un înter pas pe această cale, ce 'i este obișnuită, prin circulara d-sale în privința viilor, de care vom avea a ne ocupa într'un nu- măr viitor. Astăzi încearcă un al do- lea pas, mai îndrășneț prin artico- lul foaiei sale; începe prin a pro- pune intervenirea Statului pe do- meniile sale, și lasă a se întreve- de curândă intervenire și în proprietă- țile private.
 Am arătat mai sus motivele ce explică imputinarea a numărului vi- telor de muncă; ele să aplică la acea scădere treptată care rezultă din întinderea agriculturii.
 Pentru golul grăzav lăsat, ce s'a

produs în acest an, în așa măsură în cât populațiunea rurală să nu mai aibă cu ce ara ogoarele sale, sunt alte motive. Este mai înter epizootia care a secerat atâtea ze- cimi de mil de boi, aproape pe toată întinderea României, și pen- tru oprirea căreia administrațiunea n'a luat nici cea mai mică măsură. Absorbiți de politica cea mare, dom- nil miniștrii competenți nici s'au gândit măcar a se ocupa de această chestiune. Al doilea motiv sunt acele grozave rechiziții de transpor- turl făcute fără chibzuială, fără măsură, fără omenie, ast-fel că or- ce vită de transport se rechiziționa ea nu se mai întorcea la casa pro- prietarului ei; boii nici că ajungeau măcar la destinațiunile lor, mureau pe drum sau de greutățile transportu- lui, sau de epizootii cu care se mol- lipseau trecând prin localitățile băn- tuite de boală. Numai acei ce nu au vëzut toate drumurile spre Bul- garia acoperite de mil și mil de hoituri, vor cuteza a ne desminti.
 Noi speram ca chestiunea rurală este de mult sfirșită; dar în fața încercărilor ce se fac de a o re- deștepta trebuie să ne facem dato- ria de a da strigătul de alarmă; comunismul nu este o chestiune po- litică, ci o chestiune socială; și de aceea zicem tuturor acelor ce au o proprietate mare sau mică de apa- rat, fără osebire de culoare politică: vegheați căci dușmanul este la poartă.
 La 30 octombrie trupele noastre, cari au destinațiunea a trece în Do- brogea, au părăsit satele mici ale Baraganului, în cari erau cantonate și au intrat în Braila, nude n'au fost tocmai tocmai bine primite.
 Podul abia început de trupele de geniu era abia de 18 pași dela țerm.
 Prin lumea militară se vorbea. că poate să stea o lună poate să ier- neze chiar în Braila.
 Efectivul trupel e următorul:
 Gh. Angelescu, general de briga- dă, comandant diviziei I active.
 Locot. Colonel Stefan Argintoianu, șef de stat major;
 Maior T. Șerbănescu, sub șef de stat major;
 Căpitan Const. Șaguna, ofițer de stat major;
 Trupa se compune din următoa- rele elemente:
 Batalionul 4, de vânători.
 Regimentul 4, 5, și 7 de linie.
 Regimentul I de artilerie.
 Regimentul de jandarmi călări fost în Basarabia.
 Regimentul 2 de Roșiori,
 I companie de geniu.
 I ambulanta.

Serviciul sanitar e reprezentat prin următorii d ni.
 Medic principal cl. I dr. Severin, șeful serviciului sanitar;
 Medic de regiment cl. I dr. Ni- culescu șeful ambulanței;
 Adjunct cl. I Constantin Profiriu;
 Adjunct cl. II Gh. Alexandrescu.
ARCHITECTURA POLITICA
 După circulara d-lui ministru de inte ne.
 În circulara sa, ministrul de in- terne dă, în privința alegerilor co- munele, luminărei poporului, etc., niște rețete așa de bune și așa de limpezi în cât nici un prefect nu va putea invoca vr'o scuza pentru neluplinirea înaltei voințe, nici mă- car scuza de lipsă totală de inte- ligență. Nu va fi permis unui pre- fect se zică: Eartă-mă, nu m'a dus capul.
 Ministerul prevëzând asemenea obiecțiune, și cunoscând deja prea bine facultățile a unor din subal- terni s'a coborât până a'i învâța „buchile.”
 Ex. Comuna este temeliea statului, alegerile sunt temeliea comunelor; libertatea, sinceritatea și lumina sunt temeliea alegerilor; instrucțiu- nile, întrunirile sunt temelie liber- tății, a sincerității și a luminei... acesta este, în substanță, abecedarul arhitecturii politice.
 Urmează tencuiala temeliei, cum am zice, adică descrierea sumară a mijloacelor de întrebuințat pentru a produce în toată frumuseța ei întreaga serie a temeliei.
 Apoi circulara încredințează pre- fecților, dinpreună cu diferitele ge- nuri și specii în care se împart și subîmpart, paza libertății.
 Concluzia este: că după atâtea libertate și lumină, cetățenii vor fi singuri răspunzători de relice ce se vor ivi (oare și de epizootie!) re- mând administrația inatacabilă pre- cum este inamovibilă.
 Dar să esaminăm mai în amă- nunte cele 10 porunci a noului de- calogu.
 Art. 1. Comuna este o temelie a statului.
 O temelie... câte să fie oare în totul?
 Art. 2. Trebuie ca comuna să fie bine întemeiată, pentru ca statul să fie tare.
 Articul absolut necesar și la lo- cul său după cel dântăi.
 Art. 3. Alegerile trebuie să fie sincere lumnate și în adevăr libere, pentru ca comuna să devie o ade- vërată temelie.
 Așa dar, sunt două feluri de tem- elii, unele adevărate și altele min- cinoase. Circulara ne recomandă foarte pe cele d'ânter în virtutea înaltului princip de mecanică sta- bilit la art. 2.
 Adevăratele temelii să zidesc cu un ciment compus de trei substanțe:

sinceritatea, lumina și libertatea; calitatea. Libertatea ca și temelia este adevărată sau neadevărată: avis foarte important.

Art. 4. Pentru ca alegătorii să fie luminați, trebuie ca prin instrucțiune și dese intruniri, să ajungă a se pătrunde fie care cetățean că căminul fie căruia este comuna, că, după cum va fi administrată comuna, va fi bine sau rău pentru familia cea mică și prin ea, pentru cea mare.

Vine rindul meșterilor, vrea să zică alegătorilor. Bieții alegători! Ce idei are circulara de această specie de oament, tare îi socoate slab de minte. Ea ordonă că cu ocazul alegerilor să li se dea o întreită porție de lumină, de instrucțiune și de intruniri, tot în privirea temeliei.

O mică întrebare. Ce instrucțiune au să dea prefectii? Se lovește asta cu libertatea alegerilor și cu petri-ficațiunea administrației? Cum voiți ca prefectii se învețe pe alții ceea ce nu știu ei singuri?

Art. 5 — Indemnați dar pe cetățenți a se intruni, a debate și a se lumina împreună în privința intereselor locale, precum și în privința candidaților ce le iar oferi mai multe chezășii pentru a fi aleși.

Marele arhitect trage concluziunile ce decurg naturalmente din cursul său precedent și conjură pe ucenici să uzeze de autoritatea lor morală pentru a da vent alegătorilor să se bată cap în cap, exercițiul foarte potrivit și folositor în ajutorul perioadei electorale.

Insemnăm însă aici o contradicție: Pentru ce prefectii se indemni pe cetățenți? Oare asta nu e ingerință? De ce să-i lumineze? Una din două: ori știu ori nu știu cetățenii, cari sunt drepturile și datorile constituționale. În primul caz, se chiamă moldovenește că administrația influențează. În cazul al doilea, e o măsură scolară prea târzie, căci nu se fabricează cetățeni în două săptămâni, ori de câtă lumină și ori de câte intruniri ar dispune autoritatea.

Cuvântul chezășii nu e lucru curat, și ne pare rău că circulara nu ne dăscălește mai deosebit. De care chezășie e vorba? Sunt de toate nuanțele și de toate calitățile, sunt în parcuri galbene, albastre, verzi; sunt de 20, de 40 sau 100 grame, etc. Trebuie să fie chezășie adevărată și chezășie mincinoasă.

În această materie, care a fost duhul Decalogului? Lasă el ca bunul simț se aprecieze? Nu, căci mai sus am explicat lucruri și mai in-

țeligibile. Voi să spun că chezășiele, fie adevărate sau neadevărate, sunt de o egală valoare? Fie vor candidații obligați să dăpue o chezășie în bonuri calculată astfel ca suma ei să întrecă mult suma veniturilor legale ale comunei? Sau chezășiele înseamnă făgăduințele serioase a candidaților că vor împărtași pe fie-care alegător greutatea lui cu slujbușoare, cu diurne cu axe și alte antreprize nevinovate etc?

Dar mă rățesc în zadar: mai la vale găsim răspunsul.

Art. 6 7 În alegerile comunale opiniunile politice nu este bine a fi puse în prima ordină.

Trebuie să cerem mai cu seamă onorabilitatea cunoștința, de trebuințele locale și devotament pentru binele public.

Și pentru ce, mă rog? Ați uitat că comuna e temelia statului, că politica e temeliată statului și că prin urmare politica e temelia comunei! Dar în celelalte alegeri e bine ca opiniunile politice să fie puse în prima ordină! Cred!

Sunteți siliți să băgați politica și în afacerile comunale—abstracțiune făcută de teoria temeliei—căci onorabilitatea, cunoștința, devotamentul pentru binele public sunt niște păsări pe care dd. prefectii nu sunt dresați a le vîna.

Conchidem încă că virtuțile enumerate la art. 7 sunt speciale, sunt virtuți comunale și monopolul exclusiv al consilierilor municipali; deputații și senatorii neavînd a răspunde de cât de virtuțile menționate la art. 6.

La ce poate servi unul membru din comitet sau unul reprezentat al țerei onorabilitatea, devotamentul etc? Cum ar încăpea el cu atâtea bagaje pe ușile camerilor? Mandatarul patriei vor sosi liberi și ușor în capitală, cu un mic geamanan unde și-a învățat câte-va opinii publice.

Cu toate aceste ce devine, temeliele consubstanțiale? Până aci s'a probat că comuna și statul au aceeași temelie și acum mi se dovedește că ceace e bine pentru stat e rău pentru comună, și vice-versă. Nu se chiamă asta: a săpa temelia?

Art. 8. — Faceți mai cu seamă cunoscut tuturor cetățenilor, și mai cu deosebire tuturor sătenilor, să nu suferă ingerințele administrațiunii în alegeri. Să nu asculte nici o șoptă, să nu se teamă de nici o amenințare, să știe și să simță că de acum și ei sunt liberi, sunt majori, sunt iubiți și respectați.

Apa se turbură, circulara intră

în nori. Fie-vă milă, d-le ministru de șermaini prefectii. Sîți mai bun părinte; nu-i condamnați la o situație așa de ridiculă. Cum? I forțați la silnica muncă de a spune tuturor cetățenilor, și mai cu seamă tuturor țeranilor: „Oamenii buni, dacă voi șopti ceva la urechele voastre, voi să le lungiți pe ale mele; dacă mă voi amesteca undă nu'mi ferbe oala, să mă luați pe fugă: dacă mă veți zări pe acolo să mă bateți mîr- Nu mă voi mânia de nimic căci sunteți dragii tătucă-i și al guvernului“.

Art. 9. — Aceasta să li se citească de mai multe ori la ușile bisericilor.

Minuata măsură ca să nu auză nimenea.

Art. 10. — Dați și întreaga administrațiune n'aveți decât a veghia că libertatea în alegeri să fie cu sîntenie menținută, pentruca astfel alegătorii să poată să aleagă pe cine vor voi avînd cunoștința căci sunt singuri răspunzători, că ei singuri ești vor face binele sau răul.

Este traducerea literală a proverbului francez, „cum eșterne cineva, așa se culcă“. Prudentă precauțiune din partea guvernului! O singură observație:

Credeți-mă, d-le ministru, mult mai bine ar fi când administrația n'ar veghia cu atîta sîntenie!

Fac scuzele mele și cititorilor și d-lui ministru, dacă pentru un moment am incredințat satirei misiunea de a critica circulara către prefectii.

Dar, adevărul este tot adevărul fie cu lacrimile în ochi, fie cu zîmbetul pe buză. Ertați-mă că am ris, d-le ministru și permiteți-mi acum să plîng!

Pentru libertatea alegerilor nu ar fi de ajuns se suspendați prefectii, directorii, sub-prefecții, supleanții, comisarii, primarii, etc; n'ar fi de ajuns să-i chiamați pe toți din toată țara la București și acolo să-i inchideți pe timpul perioadei electorale; n'ar fi de ajuns chiar să-i dați afară din slujbă. Pentruca alegerile să fie adevărat libere, ar trebui să suprimați nu prefectii ci întregul personal al prefecturii.

Și nu fac personalități, nu mă uit numai la districtul nostru. Nu acuz pe nici unul în parte: ești acuz pe toți. Nu-i acuz pe dînsii, acuz sistemul infernal, sistemul împămîntenit la noi, fără turbată din ghiarele cărea nu știu când și cum vom scăpa.

Prefecții nu vor face ingerințe pentru d-voastră, d-le ministru, dar vor face pentru dînsii, căci, ei au creaturile și stălpul lor care ei susțin,

fară care ei s'ar preface în pulbere, și acele creaturi, ac-i stălpul nu-i lasă în pace nici zi nici noapte, „dați-ne județul pe mîna“, strigă corbii!

Nenorocitul prefect indeamnă pe alegători cu atîta bunătate, veghează asupra libertății cu atîta sîntenie încât din urna electorală ese tocmă creaturile cu stălpul în brațe.

Dar să zicem că prefectii se vor urca la înălțimea d-voastră. Atunci se vor găsi sub-prefecții care vor realiza circulara d-voastră în profitul lor și vor distribui ocoalele lor respective la creaturile creaturilor, la stălpul stălpilor.

Dacă s'ar întempla că sub-prefecții să fie niște monstri, fiind imparțiali precum voiți, atunci nu veți temeți: comisarii, primarii etc. sunt acolo pentru... Și iatăne ajuns la temelie, însă nu la cea adevărată.

Dimitrie Rosetti-Teșcan.
(*Muncitorul!)

Reproducem după „Steaua României“ din 31 octombrie următoarea dare de seamă a intruniri ce s'a făcut în Iași în vederea apropiatelor alegeri comunale:

„Intrunirile publice dela primărie pentru alegerea viitorului consiliu communal sunt de astădată mai numeroase și mai sgomotoase de cum n'a'nunțat văzut în orașul nostru. Candidații opozițiunii cu candidații guvernamentali stau față în față luptându-se din toate puterile.

Vom trece sub tăcere cuvintele grosolane cu care grupul fracționist este deprins de a se servi, căci este de notorietate publică că în aceasta stă mai cu seamă educarea sa politică; și deci pe noi nu ne surprind de loc trivialitățile și invectivele cu care acest grup se servește la adresa noastră și a aliaților noștri.

Ceea ce ne surprinde, și o constatăm cu jale, este mai cu seamă atitudinea ce junele profesor de universitate d. Miltiade Tone care în aceste intruniri. Nu zicem nimic despre dd. Gheorghiu și Vizanti, profesori, de universitate, căci dd-lor nu de astăzi sunt cunoscuți concetățenilor noștri în rolul ce ei joacă, în intrunirile publice.

Dar d. Miltiade Tone, acel care cunoaște de aproape pe mulți dintre noi și simțimintele noastre democratice și liberale, să joace în intrunirile electorale rolul trist de agitator, aceasta ne intristează mai mult decât chiar când ne vedea pe junele profesore condamnat de a se duce de pe acest pămînt tocmă în primăvara etății sale! Ar trebui ca ministrul de culte și instrucțiune publică să stea la o parte și să privească intrunirile noastre electorale, pentru ca vîzînd pe acești profesori să se convingă că în adevăr mare deosebire este dela instrucțiune și educațiune. Părinții de familie,

cum spre exemplu sunt dd. Livicu Cerchez, Lupu, Gorjescu, etc., portarea de prin intrunirile publice dintre profesorii noștri, nu mai pot avea ca să trimeată copiii la școlile noastre școlare!

Să facă profesorii politici, să combată chiar, dar să joace rolul de hailescu casapul și al altor fanatici fracțiunea se servește în intrunirile electorale, o! aceasta este nedreptățiune! Membrul din corpul profesoral mai înainte de toate exemplul de viață trebuie să dea în societate.

Lup'a este la calme, și grupul nișt, care are toată puterea publică nile sale, și dispune de toate a ceea ce această putere naturalmente o mai are uici un frăț și nici un hotărîni nu se intimidază nici o mințirile, nici de plena invectivele ese mai cu seamă din gura profesori Universitate și dela Licențiu noștri Vizanti. Trece peste numele d-voastră lărie doctor în drept, căci domnia a înat rolul lui Rigoletto în acest intruniri, domnia sa care nu este liber să joace ori ce rol iar...

Ei! domniilor fracționisti, în zăcăniți în intrunirile electorale cu d-voastră Statache și alți ofițeri de gardă vică din Tătărași, și cu șeful grupului precum și cu gardiștii de pe șantierierilor de Iași, împreună cu șeful cepțiunea dela barieră Grigorie pentru ca să faceți șgomotul de intrunirile electorale, și să nu lăsați tul liber de cât numai oratorilor voastre, cari vă landă și vă înalță în ceruri!

În zadar, vociferati ca niște diacand oratorii noștri vă spun adevărul față și vă ridică masca de obraz tîndu-vă aceea ce sunteți în realitate ați văzut că d. George Roșu pe care să-i dați jos de pe tribună, că vă dăstra ce au devenit garda civică în nile d-voastră și în ce consistă libertă și democratismul d-voastre, ca declintit a stat la tribună și v'a aceea ce ați meritat!

Și ce? Voiți d-voastre să aveți de a spune trivilitățile cele mai or la adresa noastră, și noi să stăm rele înțeleptate și să vă ascultăm, în același timp să vă spunem niște falși liberali și că nu reprezentiniunea publică liberală din Moldova.

Vă place când se soie la tribună C. Rojnică și Belcic, ajutorii de prim și d. Dimitrie Tacu, avocatul domnului statului, spre a acuza ce cele mai meinic motive fosta administrațiununală reprezentată prin onor. d. N. vă place ca în intrunirile electorale de față numai partizanii fracțiunii cari se vă aplaudă și să nu vă ridice cele de pe obraz, dar nu vă place e sue pe tribună adversarii ca dd. Ga Mărzescu. V'ați convins însă din nirea de duminică seara, că cetățenii

FOILETONUL „TIMPULUI“

PESTE CAP
de
EMILE GABORIEAU

PARTEA A DOUA
Generalul Delorge
(urmăre — Vezi nrul de ieri al „Timpului“)

Mai albă decât pînza și cu ochii plini de flacăra, doamna Delorge se ridicase în mîni pe brațurile jefului său, și ca iepșatul înainte, în prada unei neliniște sfășietoare, asculta darea de seamă a doctorului Boiron.

N'a fost un cuvînt în această relație, ce apucă prin incorecția ei scurtime, care să nu-i pară confirmarea presupușilor ei.

De ce misterul acesta, dacă nu fusese nici o crimă? De ce corpul acela ascuns într-o sală de joa, conferința acelor oameni în haine negre, căutarea unui medic atât de tăvăit, eșirile și intrările pe neștainice, refuzul îndrăgnic de a răspunde la toate întrebările?

Astel gîndea șermana femeie, când d. Ducondray conțeni din citire.

— Din nefericire, șopti ea, ar trebui să avem mai mult decât presupunții, oricît de conclusive ar fi, ar trebui probe hotărîte, cari să dovedească crima și să sfărme pe culpabil. De ce să nu le căștigăm dintr'altă parte?...

Sosise momentul, în care reentierul să triumfe.

— Le și am, zise el, și pentru serviciul d-voastră doamnă și pentru memoria

generalului, prietenului meu, sunt în stare să fie și mai mult.

El loă o priză mare de tabac—căci priza la asemenea ocazii mari—și zise cu un ton important:

— În două cuvinte, iată faptele: Sigur de a fi aflat de doctorul tot ce știa, am eșit de la el. Eram satisfăcut deși nu tocmai, simțind nesuficiența informațiilor mele. Apoi mă răgăndiui: „De ce a dicită—am i zisei—nu m'aș urca la chiar isvorul informațiilor? De ce nu m'aș duce la Elysee?”

Doamna Delorge tresări.

— O! d-le, începu ea, cum ai putea reconoaște...?

El o intrerupse cu un gest binevoitor, apoi urmă mai iste:

„Cînd am vine o idee și socot că-i bună, nu preget. Mă aflam pe Rue des Sans-sayes; în trei minute am fost la palatul prezidenției. Hotărîsem să m'adrez la ofițerul comandant al postului. Era un om înalt și frmas cu mustăți negre, care mă măsură cu priviri nu tocmă amicale și pîrea a nu pricepe din întrebările mele. El intrase de gardă la amezăzi, iar ofițerul, pe care îl înlocuise, nu i-a fost spus nimic. Dar cum insistam cu toate acestea, politicoș dar în mod peremptoriu, el mă rugă să-i dau bună pace și să plec de la poartă... Inceputul nu era făcut să inspire curaj, Dar sunt încăpăținat.

Era cu puțință de a intra în palat? Voiam să cerc, deci intraiu voinicește pe poarta cea mare și strigai: „Fornisor!”, soldații de strajă nu spușeră nimic. Din

nenorocire însă portarul vaghe. El n'ergă în urmări și apucându-mă de braț mă dete pe poartă atară, zicînd că furnizorii nu trec prin curtea de onoare și că aș fi trebuit să mă adrez în otelul veciu...

D. Ducondray ar fi putut să fie mai scurt poate; dar el eși povestea silințele a-l intrerupe ar fi fost o ingratitudine.

— Bătut și dintr'astă parte, urmă el, am luat o hotărîre mare. M'am înșipt pe trotnar, hotărît a întreba pe toți ofițerii, căiți vor eși. O doamnă! militarii de când eram tinăr, erau mai politicoși decât cei de astăzi. Toți, la căiți mă adrezam, mă măsurau privindu-mă peste umeri și mi răspundeau în mod brutal: „Ce-mi căuțați d-le!... Ce-mi vorbești de duel!... Ce știu eu!”

Asta era pentru d-na Delorge o dovadă, că știrea despre evenimentul fatal nu se răspîndise.

Ea știa, că bărbatul ei prea era inbit în armată pentru că coutatea moartii sale îi împrejuriușă așa de cumplite să nu producă o mare emoțiune.

— Mereu respins, zise d. Ducondray, începusem a mă descuraja, când iată că văd venind un om, cam de vr-o patruzeci de ani, îmbrăcat civil, dar după mustăți, talie și decorații socoteam că-i militar. Merg drept la el, și fără-l saluta, fără nimic zic: „domnule, sunt ruda cea mai de aproape a generalului Delorge!...” El sări iudărât; văzu: că nu era atît de rău informat ca cei-alți și urmași cu acelaș ton brusc: „domnule, n'a raportat c'a murit azi dimineață, ucis în duel, adică vorbă să fie... Dar nu ni s'a spus, nici numele

adversarului, nici acelea ale martorilor... și voim s'o știm!”

Vorbeam în gara mare, gesticulam, trecătorii se opreau, omul meu începu să se turbure.

„Mai încet, zise el nitîndu-se în toate părțile cu neliniște, mai încet! Sunt puțin în curentul afacerii: dar nu văz nici un inconvenient de-a vă spune cît știu...”

A seară d-na Salvage, vechia amică a reginei Hortense, și care precum știți face onorile curții prezidențiale, a primit câteva persoane... Eram din numărul invitaților. Spre miez noapte vorbeam c'un amic în vestibul, cînd anzim pe o seară o izbucnire de glasuri, o ceartă vehementă... Dori oameni, pe cai nu-i recunoșeni și cari mi părură nebunî de mînie, coborîră scările, iar unul strigă: „Să plecăm domnule, plecăm, gredina-i aci, săbiile noastre, un om dela grajd va ține lumina... Eșiră intr'adevăr azi de dimineață și aflai că bietul Delorge ar fi fost aci...”

Incrementită și dintr'odată, d-na Delorge se sculă...

— Dar celalt—zise ea—omorătorul... cum îl chiamați?

— Iată d-nă! răspuse d. Ducondray ceea ce omul acel or n'a știut or n'a voit să'mi spu... Și cu toate acestea amenințăm, și cu toate astea ziceam că invingătorul intr'un duel fără martori e acigaș!... La asta el mi răspuse, că duela! avuse un martor.

— Care?

— Omul de la grajd ce a ținut fânărul... Acest om trebuie găsit... El știe adevărul, el...

Sdrobotit de sentimental nepămintel Delorge tăcea. Văduvă, fără amici, sprijin, părăsită de către comisariul poliție, care trata presupunerile ei de suri, ce putea ea face?

— În locul d-tale doamnă, începuse Ducondray, m'aș adresa la vr'unul amicilor generalului... Trebuie să fi amici în situațiuni înalte... și daci i cunoaște...

— Așteaptă!... zise d-na Delorge.

Și ridicîndu-se, n'n întăria să reapi c'o mică cărticică de agendă, în care generalul însemna adresa persoanelor, cari era în relație... „Ascultă—zise ea—Și citi: Contele de Conuarin, ste Universității; Ducele de Champdoc, ste Varennes; generalul Changarrier ste Fauburg-Saint-Honoré; generalul Lomociere, strada Las-Caras; generalul Sedan strada universității!...

— Destul, zise d. Ducondray. Destul, unul din acești generali să consimțea lua în mîni afacerea d-voastră—și daci a comis crimă, precum cred, generalul Delorge va fi rășhnat!...

Ea se gîndi încă, apoi zice cu glatornic:

— Datoria vorbește... Voiți lucra de mîncol.

(Va urma).

...asculte adevărurile egite din...
 ...seamă făcută de d. N. Gane...
 ...primar, aș spus că și nimic...
 ...în mijlocul aplauselor adună...
 ...regii, calomniile aruncate de dd...
 ...lojnică și toată elica fracționistă...
 ...administratiei trecute, calomniile...
 ...năstăd că această administratie...
 ...de risipă și de bancrută pentru...
 ...noastră. Actele oficiale și publice...
 ...înărie, încălitate tocmai de adversarii...
 ...me, acum dd. Ornescu, Rojniță...
 ...v'au dat desmintirea cea mai...
 ...și v'a arătat lumii că numai în...
 ...și învidie stă toată elocința și...
 ...armele d-v. la adresa adversarilor...
 ...Această dare de seamă ne vom...
 ...datăria de a o publica în extenso...
 ...că lumea să se convingă că de...
 ...și sunt un adevărat alitarea cu noi în...
 ...electoral un bărbat sa d. N. Gane...
 ...astă într nire publică care a fost...
 ...zgomotoasă în căt lumea nede...
 ...ar fi crezut că are să degereze...
 ...incercare grozvă, a fost încenată...
 ...rșorul ce d. Mărzescu l'a ținut de...
 ...unde s'a urcat în mijlocul a...
 ...numerose mai a întregii adu...
 ...concețtenii noștri legau dia toate...
 ...și din toate treptele sociale cu...
 ...puterea cuvântului acestui bărbat...
 ...ca lumea să nu fi pus toată aten...
 ...la explicării ce a dat. Noi ne vom...
 ...de a ne produce numai părțile ace...
 ...le am putut nota în mijlocul unei...
 ...de peste 500 oameni ce se găsea...
 ...primăriei.
 ...Mărzescu cu fracheta care-l caracte...
 ...ză a explicat publicului ieșanii pe...
 ...ad părăsit vechii săi amici cu cari...
 ...leana să luptat contra grupului...
 ...nist.
 ...eins, exclamă d. Mărzescu, cu...
 ...electorale, nu mă surprinde d loc...
 ...zgomotoasă din astă seară. Can...
 ...gamentali sunt față în față în...
 ...opozitionii. Lupta din astă...
 ...dovește că este viață politică în...
 ...oraș, a doua capitală a României.
 ...pentru mine unul, vă declar că n'am...
 ...căleg buchete de flori tocmai de...
 ...Tzony și Sechelarie. Si dacă aș fi...
 ...convingerea că în șina acestei adm...
 ...alegători numai ca domniile lor...
 ...aș fi pierdut timpul ca să vin în...
 ...intrunire de consfătuire publică,
 ...la cei fa tici nu voin solicita...
 ...nici votul nici increderea lor...
 ...ad.
 ...la această tribună, mă simt...
 ...a da oarecari explicări conceț...
 ...antă, căci mă cred mândru și ono...
 ...mă văd slătura cu dd. Gane, ...
 ...Livaditti, Ciuperescu, Roiu, Cer...
 ...padopolu, Negrozzi, și alți stând...
 ...astă față în față cu grupul fracțio...
 ...nu credeți d-lor alegători, că lupta...
 ...comunală are un pur interes lo...
 ...ministru de interne Rosetti o zice...
 ...în circulara sa, dar dd. D. Tacu...
 ...chiu nu împărtășesc această părere...
 ...an zis'o într'o intrunire anterioară,
 ...terile actuale să o semnificare poli...
 ...aste alegeri să o semnificare...
 ...căci un interes apărarea interes...
 ...stre comunale fracționea să găbit...
 ...colț pe conservatorul d. N. Rosetti...
 ...anu! (Ilaritate și aplause prelungite).
 ...domnule Tzony, al onorabil fra...
 ...d-v. sunteți surprinși că am dat...
 ...cu vechii mei amici, camarazi de...
 ...și nouș nu ne dați voe să fim sur...
 ...ne ați furat pe conservatorul...
 ...ran! (ilaritate). Inii va da voe ve...
 ...uen amic d. Roznovanu, de a-i spune...
 ...egete când eu votul domni-ale, ...
 ...amicilor săi cantă să facă să trium...
 ...ta candidaților guvernamentali din...
 ...I. Să nu credeți domnilor aleg...
 ...fracționea liberă și independentă...
 ...tnește numai cu opinionea pub...
 ...prin intrunirile electorale. Dom...
 ...știn a negocia și în patru ochi...
 ...mărturisesc că și eu am negociat...
 ...bunul meu amic d. N. Roznovanu...
 ...Roznovanu. Si cu noul d-tale amic...
 ...ad că nu este bine și cuvintele să...
 ...oducă în public convorbirile parti...
 ...din cabinetul meu.
 ...Mărzescu. Nu, iubite domnule Ros...
 ...nu intră în deprinderile mele de...
 ...liga convorbirile confidentiale. Dia...
 ...mea, o știe apretia mai cu rea...
 ...cționea liberă și independentă, și...
 ...elic n'au reprodus și nu voin re...
 ...nce niciodată convorbirile confiden...
 ...se potrec între doi oamenisău...
 ...noș grupuri politice. Convorbirile

noastre n'au avut un caracter confidențial; căci d-voastră ați venit în astă seară la această tribună și ați declarat solemn că aprobați linia de purtare a guvernului actual, zicând că sunteți pentru libertățile publice, având numai grija de a anima la declarațiunile domniei voastre și expresiunile „libertăți publice în sens conservator”, adică v'ați lăsat o porțiță mititică, pentrucă să vă desbinați mai târziu de frații d-voastre de astăzi. (Ilaritate și aplauze sgomotoase).
 Pe noi, o repet nu ne surprinde această alianță cu d. Roznovanu. Pentru ce deci să fiți surprinși că eu personal un mal sunt cu fracțiunea?
 Voc! Ai dat mâna cu conservatorii și reacționarii! Prea des te schimbi! (Sgomot mare).
 D. Mărzescu. Am dat mâna cu conservatorii și cu reacționarii, și mi stigați căt vă ține gura, dar guvernul d-voastră n'a dat mâna în senat cu conservatorii și cu reacționarii, luând îndatorirea se convoace Camerele de revizuire în timp de 3 luni. Dacă ei sunt așa de răi, pentru ce dați mâna cu deștă?—Și apoi d-voastră fracționiști n'ați dat mâna cu acești conservatori, cu acești reacționari cum și nu ați și pe carei descrieți astăzi ca pe niște monștri și balauri.—(Ilaritate).
 Voc! Când, când!
 D. Mărzescu DD. Belcic, Ornescu, Sechelarie, sunt tineri, nu cunosc viața fracționistă. Este bine, domniș mei dacă vă amestecați în politică, se știți cele ce s'au potrecut și se potrec în această țară. Fracțiunea a dat mâna cu conservatorii acești răi, ruginiști, destructori ai libertăților publice, în timpul guvernului liberal din 67 Stefan-Goleacu și Ioan Brițianu. Cine a fost atunci apărătorii drepturilor omului, dacă nu acești reacționari? Vă aduceți aminte cum infortunatul Fălcioianu, un vechi camarad de studii al meu, în zeul cel mare de a descoperi pe farii diligenții dela Mărzăștii, a întrebănat torturile cele mai barbare din evul mezii asupra nenorociților pe care îi credeș că au comis furtul.
 Cine a ridicat atunci vocea lor de protestare și de indignare? Nu sunt amicii mei Gane, Pogor, Negrozzi, Ciuperescu, D gre Lascar Ciure? Nu sunt ei acei care au demisionat din magistratură? Cum? ați uitat că pe atunci liberalii d-voastre de azi ne-au închis până și ușa acestor săli ca să ne intronim? Cum? ați uitat că ne-am intronit atunci în casa fracționistului d. Alexandru Gheorghiu?—Cum?... ați uitat că ne-am aliat la lupta electorală dela consiliul comunal de atunci?—Cum? atunci acești bărbați nu erau reacționari și astăzi sunt reacționari?—(Bravo! Bravo! aplause sgomotoase).
 Pentru D-zeu, încetați cu aceste vorbe! La noi cuvântul *Conservator*, nief poate avea semnificarea ce o are în alte țări, dar nu voin să discut valoarea cuvântului, ci mă mărginesc numai de a întreba pe d. Tzone care ne cunoaște de aproape și în cele rele, și spună pe onoare sa dacă punând în cumpănă democratismul și liberalismul meu cu acel a noului meu aliat Niculae Rosetti Roznovanu, în partea cărat dintre noi doi, se pune d-sa personal? (aplause și tăcere din partea d-lui Tzone).
 V'am spus că nu mă surprinde deloc aceea ce-ați făcut fracțiunea pe lângă conservatorul Roznovanu, deputatul colegiului al IV a ministeriului Lascar Catargiu.
 D. Roznovanu. Am mai fost ales în colegiul VI cu propria mea influență.
 D. Mărzescu. O recunosc, veche și nouă amice, că v'ați ales în timpul liberilor alegeri ale ministerului Ioan Ghibo. Nu vă utac, dar mă cred dator de a explica corecțtenilor mei cum fracțiunea cea pură, când este vorba să triumfeze în algeri, pune la o parte principiile acele pure și dă mâna deputaților din majoritatea ministeriului Lascar Catargiu. (Bravo! Bravo!)
 Voc! D. Roznovanu face bine, este mai bun patriot când susține guvernul liberal de azi. . . . (sgomot mare și apostrofări care impede de a se auzi frazele și cuvintele schimbate între ambele tabere).
 D. Mărzescu. Da! Sunt bun, sunt patriot, sunt democrat, sunt liberal, căt sunt alături cu d-voastră. O! atunci am toate calitățile și virtuțile civice, astăzi însă sunt rău, sunt reacționar...
 Voc! Ce-ați să faci cu suplica dela Beizade Grigore?
 Alte voc! Întrebați pe d. Roznovanu, căci acum și aveți în partid (ilaritate, aplause frenetice, sgomot mare; nu se pot distinge grațioșitățile fracțiunii și răspunsurile adversarilor).
 D. Mărzescu. Emi place onorații mei con-

cețteni această lupta, și vedeți căt de ne-schimbă stău la această tribună, așteptând ca liniștea să se restabilească. Grupul fracționis nu face politica de astăzi, și nu de astăzi eu personal stău în luptă cu deșul. Mulți dintre d-voastră mă cunosc din anul 1866 când singur am venit din comitetul dela Balș în mijlocul intrunirilor fracționiste dela primărie; șaple zile d'arândul căt au ținut intrunirile publice, eu am ținut pept cu această sectă de liberali. Ei d-lor liberali fracționiști! în 1866 v'ați desbinaț de familia cea mare a liberalilor pe lărmăi unui mare principiu. Nu vă fac o culpă despre aceasta, dar vă tăgăduesc dreptul de a zice că reprezentanți opinionea publică liberală din Moldova. Căți sunteți d-voastră la număr? Dela 1866 și până astăzi mulți au murit, mulți s'au născut, mulți nevrăsnici s'au făcut vrăsnici. Cu cine v'ați reînviț d-v? și cari v'au sunt noii d-voastră partizani politici? Eu nu văd în lupta din astăseară de căt tot aceleași fizionimii: tot pe dd. Gheorghiu, Tacu, Pastia, Holban... In ce v'ați reînviț d-voastră? Partizele său grupurile politice care nu se reînnoesc, cari nu știu să și mărească rândurile, acele partizi său grupuri politice sunt destinate să se stingă, să penari. Abandonați la propriile d-voastră forțe, ați văzut că nu sunteți în stare să susțineți lupta cu noi. Ați pus mâna pe d. Roznovanu, dar d-sa va fi un simplu călător prin grupul d-voastră. Nu mă nit la d. Sechelarie, căci rolul cel jăc în intrunirile actuale dovedește că încă nu este bine dăscălit și iarăși un partizan de ocaziune.
 Să nu credeți, onorați alegători, că gospodăria acestui oraș, că îmbunătățirea morală și materială a acestei urbi sunt preocupările grupului fracționist. D-lor vorșe ca cu ocaziunea acestor alegeri să demonstre guvernului central că majoritatea opinionei publice din Moldova o au în partea d-sale. Estă pentru ce s'au dus la d. Roznovanu și iau solicitat votul și concursul! Dacă reprezentați opinionea publică din Moldova, pentru ce faceți apel la elemente eterogene? Dela 1866 și până astăzi decind sunteți pe arena publică, deveniți un partid compact, pentru ca astfel astăzi să aveți pretențiunea a zice că sunteți opinionea publică liberală din Moldova? Și în toată viața d-voastră ziceți că v'ați ales cu propriile d-voastră forțe? O nu! victoria ce ați avut'o în algeri, tot'd'anna ați datorit'o altor grupuri și altor alianțe politice! Lucetați deci de a monopoliza liberalismul și democratismul numai în tabăra d-voastră. Vroiți să triumfați cu ori-ce preț în aceste alegeri, nu pentru că vă doare inima de acest oraș, dar în scopul politic de a vă găsi în majoritatea guvernului actual. Sunt vechi luptător, ca și d-voastră, vă cunosc scopurile și planurile, și cu vinite mari și late puteți amăgi pe junele d. Sechelarie, ear pe amicil mei și pe mine, nu mă veți putea amăgi! (Bravo! Aplauze).
 Aceste zise, vreuă acum a vă spune pentru ce nu voin în algerile comunale pe niciunul dintre candidații guvernamentali. Nu voin vota pentru niciunul dintre d-voastră pentru că aveți vederi înguste în administrarea averei comunale. Primarul actual, d. Pastia, în darea sa de seamă, ne spune că până la 1895 nici-o îmbunătățire nu se mai poate face în acest oraș, căci păvăliurea cu astfel a stradelor orașului a absorbit toate resursele bugetare ale acestei comune. Administrațiunea d-lui Gane a lăsat în urma sa cere. Dar d-v. grup fracționist, care de la 1864 și până astăzi, ați fost de mai multe ori în majoritate în consiliul comunal, ce ați făcut și ce ați lăsat în urma d-voastră? Cum, cetățenii Iașilor ați ales pe dd. Belcic și Ornescu ca să constate numai morții și născuții din acest oraș? Cum, d-voastră orașeni ați ales pe d. Rojniță numai ca să se ducă la hală, și să constate că cutare negustor evreu ocupă patru metri în loc să ocupe doi, și să vină astăzi cu un aer triumfal să zică că prin înaltele sale măsurii economice a adus de la hală un folos de 20,000 lei!
 D. Belcic. La d-voastră nu însemnează nimica 20,000 lei! vral să fac o caciarmă! (Sgomot, desaprobări).
 D. Mărzescu. Lăsați onorați concețtenii, în pace pe d. ajutor de primar Belcic, căci mie mi-e rușine de rușinea sa. (Aplauze prelungite).
 Faceți o culpă d-lui Gane pentru că aș asfaltat strădele orașului, dar nu vedeți că dacă acest oraș ar fi avut nenorocirea să v'fi avut tot pe d-voastră la comună, nief v'ăși astăzi n'ar fi fost pavat. Cum?

oare un consiliu comunal să alege numai pentru ca să stringă dările de la locuitori și să stea cu banii în lăzi? — Cam? cetățenii să nu fie în drept ca să ceară ceva în schimb pentru dările ce plătesc?
 Dar cine nu știe că într'o comună ca și într'oa stat sunt cheltueli de acele necesare și foarte enorme cari profită nu numai generațiunei prezente dar și celei viitoare. Cine nu știe că sistemul de iluminarea acest oraș, de a l' inzeștra cu apa necesară, cu stabilimentele de igienă publică, etc. etc. necesitează niște cheltueli atât de mari, în căt covârșesc veniturile ordinare ale comunei? Este oare drept, intră în vederile domniilor voastră, d-lor alegători, ca aceste îmbunătățiri ale stărei noastre morale și materiale să nu se mai facă nici-odată, și nu este drept ca generațiile viitoare, copiii noștri, cari an să a buenre de toate aceste îmbunătățiri, să contribuiească și și la cheltuelele ce noi avem să le facem? Observați că aceasta să practice în statele civilizate, în toate urbele cele mari. Numai grupul fracționist nu-i intră aceasta în cap. Nu acuz pe majoritatea actualului consiliu comunal, pentru că n'au făcut toate îmbunătățirile aceste, căci în timp de doi ani aproape, i-an fost cu neputință să facă. Vedeți că sunt drept, și nu v'acuz de aceea ce nu ați putut face, dar vă contestez capacitatea de a vă gândi la aceste lucruri. Arătați mi că ați început măcar studiul preparatoriu asupra acestor chestiuni de îmbunătățire morală și materială a orașului nostru.
 D. d. Pastia, Belcic . . . Arată ce ai făcut d-ta, căci ai fost la comună timp de doi ani.
 Voc! Nu este adevărat!
 D. Mărzescu. Pasiunea vă orbește d-lor fracționiști! Eu am fost ca un meteor prin consiliul comunal și n'am stat de cit două sau trei luni de zile, și nu știu cum s'au făcut că mai toate consiliile comunale din care făceam parte a fost dizolvate de guvern. N'as dori, domnilor alegători, să vorbesc într'un ceas rău și pentru viitorul consiliu comunal, căci toți amicii mei reclamează ca să-mi pun candidatura la aceste alegeri comunale. (Aplause). Eu vă condamn sistemul, domnilor fracționiști, și declar că nu v'ajunge capul ca să administrați averea comunală și să faceți îmbunătățirile la carl acest oraș are drept.
 Voc! O! O! Cuvinte parlamentare sunt aceste, zicându-ne că sintem necapabili!
 D. Mărzescu. Da ce ve alarmați? Nu m'ați auzit zicându-mi că nu sunt capabil în chestiunile tehnice. Ce insultă v'fac, când v'au spun și v' caracterizez sistemul d-voastre de administrare, de incapacitate?
 Nu m'ați auzit mai odinioară, când eram la dialog cu d. Tzone, ca eu în cestinile tehnice nepricipendă-me, am consultat asupra asfaltului opinionea inginerului și profesorei Tzone.
 Termin domnilor alegători, că deja sunt 12 oare de noapte, săntem cu toții foarte oboșiți. Inii rezerv insă dreptul de a vorbi în intrunirile viitoare, căci știu și mă aștept să fiu atacat și sfășiat de la această tribună. Cum vedeți, eu nu atac pe nimine personal, dar contest sistemul fracționist, calitatea de a îmbunătăți soarta materială și morală a acestui oraș. (Aplauze prelungite).
 D. Mărzescu scoborindu-se de la tribună, d. d. Gheorghiu, Tacu și alți fracționiști cer cu sgomot mare prelungirea ședinței. d. Gheorghiu apostrofază pe d. Mărzescu zicându-i: Ne-ai atacat, domnule Mărzescu, și facem apel la d-ta să stai aci. D. Mărzescu răspunde că cu toții suntem foarte oboșiți, dar declară în numele opozițiunei că în intrunirea viitoare earăși vor veni cu toții spre a sta la luptă cu fracțiunea. Astfel, toți cetățenii din opozițiune dimpreună cu d. Papadopolu care prezida intrunirea, au părăsit sala primăriei lăsând cea mai bună impresiune asupra tuturor cetățenilor care nu sunt orbii și conșai de patima și invidia fracționistă.

tern, atașat militar la ambasada rusească din Berlin va merge la Wiesbaden, unde va fi primit în audiență de către împăratul german.
 Din Isvor sigur ni se aduce la cunoștință un fapt monstruos, care dovedește cum înțelege guvernul radical libertatea alegerilor comunale. Iată faptul: Inspectoria gardei civice a dat în zilele acestei ordin tutulor gardiștilor, ca în ziua de duminică, 5 noiembrie, să se afle liberare acasă, sub pedepsele prevăzute în legea gardei pentru caz de nesupunere, spre a fi gafa la inspecția ce li se va face armelor și munițiilor.
 Duminică, 5 noiembrie, este ziua alegerilor comunale. Guvernul și trebuia un mijloc iscusit cu care să ajungă la doi scopuri de odată: să secuestreze pe cetățenii ce ar vota contra listei candidaților roșii, pentru a l' opri dela exercitarea dreptului electoral, și în același timp să aibă la îndemână cu adresă sigură pe votătorii săi. Mijlocul este găsit. El denunțăm publicului, și indemnăm pe cetățenii a nu se supune acestui ordin, ca unul ce este pornit din tendența fătășe de a-l răpi indirect drepturile de alegători.
BIBLIOGRAFIE
N. Crețulescu. — *Anatomia descriptivă*. Vol. I Osteologia, Arthrologia, Miologie.
 Pentru completarea volumului I a acestei Anatomii, mai mijlocind întârziere cu publicațiunea întregii Miologii, s'a crezut avantajos, mai cu seamă pentru studenții în medicină, a se pune la dispozițiunea publicului partea din acest volum publicată până acum, și care conține Osteologia, Arthrologia și parte din Miologie. Va fi lesne în urmă acelor cari își vor fi procurat această mare parte din volumul I, a și-lă completa prin restul Miologiei, îndată ce va lua sfârșit publicațiunea ei.
 Prețul volumului întreg va fi de 5 lei, iar a părții până astăzi publicate 3 lei.
 A eșit de sub tipar: **Igiena** singular manual elaborat conform programului oficial pentru școalele secundare. De vânzare la librăriele din București și Craiova.
 NB. Această carte este de recomandat și familiilor.
 A eșit de sub tipar: **Documentele școlii românești din Sântul-Munte** de la întemeierea lui și până astăzi. București, 1878. 1 vol. de 100 pag.
 A eșit de sub tipar: **Plevna** le jour de la reddition par Cléon Rangabé, consul général de S. M. le Roi des Hellènes à Bucarest, 1 vol. 80 85 pag.
Enrico Croce. — *La Romania davanti all' Europa*. Firenze 1878. Broșură 80 mare 50 pagine.
Marie Nizet. — *Români — Poésies roumaines.* — Volum de lux, ediție medievală, tipărită la Bruxelles.
D. Comșa și Eugen Broțe. — *Calendarul bunului econom pe anul 1879*, cu mai multe ilustrațiuni intercalate în text.
 A ieșit de sub tipar și se găsește la librărit pe preț de lei 1. 50 b: „**Soll**” și „**Haben**” sau **Cestlu-nen Ovreilor în România**, Studii politic și social de *Ion Slavici*.
Dr. Barbu Constantinescu — *Limba și literatura șașilor din România*.
G. Sion. — *Operele principelui Contemir*, tipărite de societatea academică, tomul V. Partea I, evenimentele Cantacuzenilor și Brâncovenilor. Partea II, Divanul, însoțite de un glosariu. Prețul 3 l. n.
C. S. Stoicescu și D. St. Call-nescu, profesori licențiați în litere și filosofie, *Manual de sintaxa română*, pentru școalele secundare, edițiunea a doua.

ULTIME STIRI

(15 noiembrie, amiază)

Constantinopol 14 noiembrie.

Printul Danducof Korsakof a primit la Filipopoli o deputație de Bulgari, care a declarat că preferă a muri de căt a mai cădea iar sub jugul turcesc.

Londra 14 noiembrie.

Contele Suvalof întorcându-se la Londra va trece pe la Berlin, pe la Friederichsruhe și prin Paris. D. de Bismarck este la Friederichsruhe. Majorul general de Re-

